

Новий закон про мобілізацію

У книзі викладено положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 11 квітня 2024 року № 3633-ІХ.

Умовно його називають новим «законом про мобілізацію», хоча фактично він лише вносить зміни до 16 законодавчих актів (Кодексу законів про працю України, Кодексу адміністративного судочинства України, Законів України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану», «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про виконавче провадження», «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»).

Також цей Закон містить прикінцеві та перехідні положення, що стосуються врегулювання відносин, пов'язаних із запровадженням нових правил мобілізації, та визначення особливостей набрання чинності його норм. Положення «закона про мобілізацію» викладено в систематизованому вигляді та в доступній формі з урахуванням змісту статей інших законодавчих актів, що зазнали змін і доповнень. Зміни виділено жирним та курсивним накресленням («зміни»). Положення, які виключаються із законодавчих актів позначено шляхом закреслення тексту за допомогою лінії («зміни»).

Це видання містить QR коди на законодавчі акти, до яких внесено зміни і доповнення для зручності користування.

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

(Закон України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо окремих питань проходження військової служби,
мобілізації та військового обліку»
від 11 квітня 2024 року № 3633-IX)

Зміни до 2-х кодексів та 14-ти законів України
(набирають чинності 18 травня 2024 року)

Київ – 2024

УДК 355.27(477)(094.4)
Н76

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ (Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 11 квітня 2024 року № 3633-IX). Київ, Норма права, 2024. 168 с.

ISBN 978-617-8306-02-1

У книзі викладено положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» від 11 квітня 2024 року № 3633-IX. Умовно його називають новим «законом про мобілізацію», хоча фактично він лише вносить зміни до 16 законодавчих актів (Кодексу законів про працю України, Кодексу адміністративного судочинства України, Законів України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану», «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про виконавче провадження», «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»). Також цей Закон містить прикінцеві та перехідні положення, що стосуються врегулювання відносин, пов'язаних із запровадженням нових правил мобілізації, та визначення особливостей набрання чинності його норм.

Положення «закону про мобілізацію» викладено в систематизованому вигляді та в доступній формі з урахуванням змісту статей інших законодавчих актів, що зазнали змін і доповнень. Зміни виділено жирним та курсивним накресленням (**«зміни»**). Положення, які виключаються із законодавчих актів позначено шляхом закреслення тексту за допомогою лінії (**«зміни»**).

Це видання містить QR коди на законодавчі акти, до яких внесено зміни і доповнення для зручності користування.

УДК 355.27(477)(094.4)

Видавництво «Норма права» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. У цьому виданні використано папір, сертифікований FSC® та PEFC™

ISBN 978-617-8306-02-1

© Норма права, 2024

ЗМІСТ

I. ЗМІНИ ДО ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ	9
Кодекс законів про працю України	9
Стаття 119. Гарантії для працівників на час виконання державних або громадських обов'язків	9
Кодекс адміністративного судочинства України	11
Стаття 4. Визначення термінів	11
Стаття 20. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів	11
Стаття 268. Особливості повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду окремих категорій адміністративних справ	12
Стаття 269. Особливості подання заяв по суті справи в окремих категоріях адміністративних справ	13
Стаття 270. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях адміністративних справ	13
Стаття 272. Особливості апеляційного та касаційного оскарження судових рішень в окремих категоріях адміністративних справ	13
Стаття 283 ² . Особливості провадження у справах за позовними заявами територіального центру комплектування та соціальної підтримки з приводу тимчасового обмеження громадян України у праві керування транспортним засобом під час мобілізації	14
Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	17
Стаття 9. Грошове забезпечення військовослужбовців	17
Стаття 9 ¹ . Продовольче, речове та інше забезпечення військовослужбовців	19
Стаття 9 ² . Винагороди військовослужбовцям під час дії воєнного стану (особливого періоду)	20
Стаття 10 ¹ . Право військовослужбовців на відпустки. Порядок надання військовослужбовцям відпусток та відкликання з них	20

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

Стаття 12. Забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями	29
Стаття 14. Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей.	34
Стаття 15. Пенсійне забезпечення і допомога.	37
Стаття 16 ² . Розмір одноразової грошової допомоги	41
Закон України	
«Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».	43
Стаття 17 ¹ . Порядок обчислення вислуги років та визначення пільгових умов призначення пенсій особам, які мають право на пенсію за цим Законом.	43
Закон України	
«Про місцеве самоврядування в Україні»	44
Стаття 36. Повноваження в галузі оборонної роботи.	44
Закон України	
«Про місцеві державні адміністрації»	46
Стаття 13. Питання, що вирішуються місцевими державними адміністраціями.	46
Стаття 27. Повноваження у сфері оборони.	46
Закон України	
«Про правовий режим надзвичайного стану».	48
Стаття 18. Додаткові заходи правового режиму надзвичайного стану у зв'язку з масовими порушеннями громадського порядку	48
Закон України	
«Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»	49
Стаття 1. Визначення основних термінів.	49
Стаття 6. Військово-транспортний обов'язок	50
Стаття 12. Кабінет Міністрів України	52
Стаття 14. Повноваження Міністерства оборони України	54
Стаття 15. Повноваження інших центральних органів виконавчої влади та інших державних органів	56
Стаття 16. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим.	58

ЗМІСТ

Стаття 17. Місцеві органи виконавчої влади	60
Стаття 18. Органи місцевого самоврядування	62
Стаття 21. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації	64
Стаття 22. Обов'язки громадян щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації	65
Стаття 23. Відстрочка від призову на військову службу під час мобілізації	69
Стаття 25. Організація і порядок бронювання військовозобов'язаних	73
Стаття 27. Заходи впливу	75
Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»	77
Стаття 1. Військовий обов'язок	77
Стаття 2. Військова служба і виконання військового обов'язку в запасі	80
Стаття 4. Комплектування військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань	82
Стаття 5. Склад військовослужбовців, резервістів і військовозобов'язаних. Військові звання	82
Стаття 6. Військові посади	84
Стаття 7. Військова форма одягу, знаки розрізнення і відзнаки військовослужбовців	86
Стаття 8. Підготовка до військової служби	87
Стаття 10 ¹ . Базова загальновійськова підготовка	87
Стаття 11. Військова підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу	88
Стаття 14. Взяття громадян України на військовий облік призовників	89
Стаття 15. Направлення громадян України для проходження базової військової служби	91
Стаття 16. Комісії з питань направлення для проходження базової військової служби	93
Стаття 17. Відстрочка від направлення для проходження базової військової служби	95
Стаття 18. Звільнення від проходження базової військової служби	96

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

Стаття 18 ¹ . Особливості призову на строкову військову службу та діяльності призовних комісій під час дії воєнного стану	96
Стаття 19. Загальні умови укладення контракту про проходження військової служби	97
Стаття 20. Прийняття на військову службу за контрактом.	97
Стаття 20 ² . Випробування при прийнятті на військову службу за контрактом	101
Стаття 21. Матеріальне забезпечення громадян України у зв'язку з призовом, направленням або прийняттям на військову службу	102
Стаття 21 ¹ . Прийняття на військову службу до Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту та Національної гвардії України іноземців та осіб без громадянства.	103
Стаття 21 ² . Особливості проходження військової служби іноземцями та особами без громадянства	104
Стаття 23. Строки військової служби	104
Стаття 24. Початок, призупинення і закінчення проходження військової служби. Час та місце виконання обов'язків військової служби	108
Стаття 25. Підготовка громадян України для проходження військової служби на посадах осіб рядового, сержантського і старшинського та офіцерського складу.	111
Стаття 26. Звільнення з військової служби.	114
Стаття 29. Проходження зборів військовозобов'язаними та резервістами.	127
Стаття 32. Переведення військовозобов'язаних у відставку	129
Стаття 33. Загальні правила військового обліку	130
Стаття 34. Персонально-якісний, персонально-первинний та персональний облік призовників, військовозобов'язаних та резервістів.	130
Стаття 36. Військовий облік громадян України, які перебувають за кордоном	131
Стаття 37. Взяття на військовий облік, зняття та виключення з нього.	131
Стаття 38. Обов'язки органів виконавчої влади, інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств,	

ЗМІСТ

установ та організацій, закладів освіти, посадових осіб, призовників, військовозобов'язаних та резервістів щодо виконання правил військового обліку	134
Стаття 39. Призов на військову службу під час мобілізації. Демобілізація	137
Стаття 42. Відповідальність посадових осіб і громадян України	138
Стаття 43. Фінансове і матеріальне забезпечення заходів, пов'язаних з організацією військової служби і виконанням військового обов'язку	139
Закон України «Про військово-цивільні адміністрації»	141
Стаття 4. Повноваження військово-цивільних адміністрацій	141
Закон України «Про правовий режим воєнного стану»	142
Стаття 8. Заходи правового режиму воєнного стану	142
Стаття 15. Повноваження військових адміністрацій	142
Стаття 20. Правовий статус та обмеження прав і свобод громадян та прав і законних інтересів юридичних осіб в умовах воєнного стану	143
Закон України «Про державну службу»	145
Стаття 19. Право на державну службу	145
Закон України «Про прокуратуру»	146
Стаття 27. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора	146
Закон України «Про Національну поліцію»	148
Стаття 24. Додаткові повноваження поліції	148
Стаття 26. Формування інформаційних ресурсів поліцією	149
Стаття 32. Перевірка документів особи	149
Стаття 59. Служба в поліції	149

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

Стаття 73. Первинна професійна підготовка 150

Закон України

«Про виконавче провадження» 152

Стаття 5. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання рішень 153

Стаття 26. Початок примусового виконання рішення 153

Стаття 39. Закінчення виконавчого провадження 133

Закон України

«Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану» 159

Стаття 4. Органи, що приймають рішення про примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного стану 159

II. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ 161

I. ЗМІНИ ДО ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ

Кодекс законів про працю України¹

Стаття 119. Гарантії для працівників на час виконання державних або громадських обов'язків

На час виконання державних або громадських обов'язків, якщо за чинним законодавством України ці обов'язки можуть здійснюватись у робочий час, працівникам гарантується збереження місця роботи (посади) і середнього заробітку.

Працівникам, які залучаються до виконання обов'язків, передбачених Кодексом цивільного захисту України, законами України «Про військовий обов'язок і військову службу» і «Про альтернативну (невійськову) службу», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», надаються гарантії та пільги відповідно до цих законів.

За працівниками, направленими для проходження базової військової служби, призваними на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи і посада на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності і у фізичних осіб – підприємців, у яких вони працювали на час призову. Таким працівникам здійснюється виплата грошового забезпечення за рахунок коштів Державного бюджету України відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

Гарантії, визначені у частині третій цієї статті, зберігаються за працівниками, які під час проходження військової служби отримали поранення (інші ушкодження здоров'я) та перебувають на лікуванні у медичних закладах, а також потрапили у полон або визнані безвісно відсутніми, на строк до дня, наступного за днем їх взяття на військовий облік у районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, Центральному управлінні або регіональних органах Служби безпеки України, **відповідних підрозділах розвідувальних органів України** після їх звільнення з військової служби у разі закінчення ними лікування в медичних закладах незалежно від

¹ Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ

строку лікування, повернення з полону, появи їх після визнання безвісно відсутніми або до дня оголошення судом їх померлими.

Гарантії, визначені у частині третій цієї статті, не поширюються на осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту, а в частині збереження місця роботи, посади – також на осіб, які займали виборні посади в органах місцевого самоврядування та строк повноважень яких закінчився.

Гарантії, передбачені частинами другою і третьою цієї статті, не поширюються на осіб, які визнані винними у вчиненні кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових кримінальних правопорушень) під час особливого періоду і вирок стосовно яких набрав законної сили.

Кодекс адміністративного судочинства України²

Стаття 4. Визначення термінів

1. У цьому Кодексі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

7) суб'єкт владних повноважень – орган державної влади (у тому числі без статусу юридичної особи), орган місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень, або наданні адміністративних послуг;

Стаття 20. Розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів

1. Місцевим загальним судам як адміністративним судам підсудні:

1) адміністративні справи з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у справах про притягнення до адміністративної відповідальності;

2) адміністративні справи, пов'язані з виборчим процесом чи процесом референдуму, щодо:

оскарження рішень, дій чи бездіяльності дільничних виборчих комісій, дільничних комісій з референдуму, членів цих комісій;

уточнення списку виборців;

оскарження дій чи бездіяльності суб'єктів у сфері медіа, підприємств, установ, організацій, їх посадових та службових осіб, творчих працівників суб'єктів у сфері медіа, що порушують законодавство про вибори та референдум;

оскарження дій чи бездіяльності кандидата у депутати сільської, селищної ради, кандидатів на посаду сільського, селищного голови, їх довірених осіб;

3) адміністративні справи, пов'язані з перебуванням іноземців та осіб без громадянства на території України, щодо:

примусового повернення в країну походження або третю країну іноземців та осіб без громадянства;

примусового видворення іноземців та осіб без громадянства за межі України;

затримання іноземців або осіб без громадянства з метою їх ідентифікації та (або) забезпечення примусового видворення за межі території України;

² Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

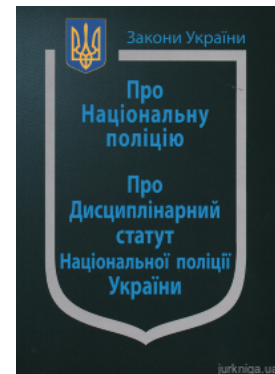
Книги, які можуть вас зацікавити

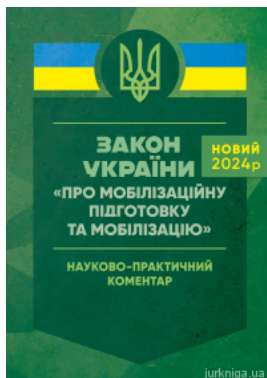
Закон України "Про військовий обов'язок і військову службу".
Алерта

Конституція України.
Норма права

Закон України "Про Національну поліцію",
"Про дисциплінарний статут Національної поліції України"

Закон України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію".
Науково-практичний коментар

Нотаріат України.
Навчальний посібник для підготовки до іспитів

Правила дорожнього руху України 2024

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)